

מקורות פרשת אמור תשפ"ד קידוש השם במוות ובחיים

וכל הדברים האלו שלא בשעת הגזרה, אבל בשעת הגזרה שיעמוד מלך רשע כנבוכדנצר וחבריו ויגזור לבטל דתם או מצוה מהמצוות - יהרג ואל יעבור אפילו על אחת משאר מצוות בין נאנס בתוך עשרה בין נאנס בינו לבין עכו"ם. ג. יש דברים אחרים שהן בכלל חילול השם והוא שיעשה אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות דברים שהבריות מרננים אחריו ואף על פי שאינן עבירות, כגון שלקח ואינו נותן דמי המקח לאלתר והוא שיש לו ונמצאו המוכרים תובעין והוא מקיפן או שירכה בשחוק או באכילה ושתיה אצל עמי הארץ ... ואם דקדק והיה דבורו בנחת עם הבריות ודעתו מעורבת עמהם ומקבלם בסבר פנים יפות .. עד שימצאו הכל מקלסין אותו ואוהבים אותו ומתאווים למעשיו - הרי זה קידוש ה'.

ספרי האזינו: 'אל אמונה ואין עול' - כשאדם נפטר מן העולם באים כל מעשיו ונפרטים לפניו ואומרים לו: כך עשית ביום פלוני ואי אתה מאמין בדברים הללו. ונעד שאומר הן והן ואומרים לו חתום.

3. תורת כהנים אמור: כל המוסר עצמו על מנת לעשות לו נס - אין עושים לו נס, ושלא לעשות לו נס - **עושים לו נס**. שכן מצאנו בחנניה, מישאל ועזריה שאמרו לנבוכדנצר: האלוקים שאנו עובדים אותם, יכול להצילנו מהאש היוקרת וממך, וגם אם לא - תדע שלא נעבוד את הצלם שהקמת.

זוהר חלק א קמב,א: כיון שידעו (חנניה ומישראל) שלא אמרו כראוי (שאלוקינו יכול להצילנו בנס), שבו ותיקנו עצמם, שבין כך ובין כך ימסרו נפשם.

ליקוטי שיחות כז/171: שלימות הקיום של מצוות קידוש השם מתבטאת בכך, שהמוסר עצמו נשרף על קידוש השם ... בכך בא לידי גילוי במוחש תוקף אמונתו ואהבתו לה' (אבל כשהוא ניצול בנס, הקיום אינו במוחש ובמילא בשלמות).

הערה 25 מאור החמה להרב חיים ויטאל: אדרבה יתקדש שם שמים בראות כל האומות את עם ישראל מחזיקים באלוקיהם ונשרפים על קדושת שמו.

1. תנחומא תצוה ה: 'הנך יפה רעיתי עיניך יונים' - כל העופות כשהן נשחטין הן מפרכסין, אבל היונה הזו פושטת צווארה. כך אין אומה בעולם נהרגת על קדושת שמו ומוסרת עצמה להריגה אלא ישראל, שנאמר: 'כי עליך הורגנו כל היום'.

בבא בתרא יב: יוסף בן רבי יהושע בן לוי חלה [במוות קליני, 'סף מוות', כשהלב מפסיק לפעום ולהזרים חמצן למוח והמוח יכול לתפקד זמן קצר ולחוות חויות מוחיות]. התעורר וחזר לחיים, אמר לו אביו מה ראית? עולם הפוך ראיתי, עליונים למטה ותחתונים למעלה... ושמעתי שהיו אומרים הרוגי מלכות אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתן. מי הם ... הרוגי לוד (רש"י: לוליינוס ופפוס אחים שהרגם (טורנוסרופוס) הרשע בלודקיא ... על ידי גזירה שנגזרה על ישראל להשמיד על שנמצאת בת מלך הרוגה וחשדו את ישראל עליה ועמדו האחים הללו ואמרו מה לכם על ישראל אנו הרגנוה).

הרבי מליובאוויטש (כפר חבר 569 עמוד 43): צריכים להכניס בתכנית הלימודים מסגרת קבועה לספר לתלמידים על קידוש השם, איך אחינו בדורות הקודמים מסרו נפשם בדברי ימי ישראל. בשנים קדמוניות היה ענין זה ידוע ומפורסם, וההרגש בזה היה גם אצל ילדים, ובזמן האחרון עניין זה כאילו נשכח. צריך לעורר רגש זה על ידי סיפורים מעניינים אלו, אבל לא באופן שיביא לעצבות ח"ו.

2. ויקרא כב: ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אני ה': ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם.

בעל הטורים: ונקדשתי בתוך בני ישראל - בגימטרייה (1901, כמו המילים) 'זהו אין אומרים קדושה פחות מעשרה' (עם הכולל הם 1901). 'בתוך בני ישראל' - וסמיך ליה מועדים, שבמועדים מתקבצים כדי להתפלל ולהלל לקב"ה, שברוב עם הדרת מלך.

ספר יראים סימן שמ: 'ולא תחללו את שם קדשי' - ומקרא זה נוקב ויורד עד תהום, כי חילול השם ישנו בכמה דרכים ואין להם שיעור, שכל המבזה אפילו מצוה אחת ומיקל בכבוד שמים נקרא מחלל את השם. ואם הוא לומד תורה צריך שישמור עצמו מן הכיעור ומן הדומה לו ושלא יבוא לידי חשד, שלא יאמרו עליו דבר רע... מצינו עונשו מרובה משאר עבירות, כדתיא ביומא פו,א ארבעה חילוקי כפרה ותשובה עם כל אחד על ידי ייסורים ויום הכיפורים, אבל מי שיש בידו חילול השם - יסורים ויום הכיפורים תולים ומיתה ממרקת, שנאמר 'ונגלה באוני ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד תמותו'.

רמב"ם יסודי התורה ה: א. כשיעמוד עובד כוכבים ויאנוס את ישראל לעבור על ... שלש עבירות אלו - יהרג ואל יעבור ... ב. ואם אנסו בעשרה מישראל - יהרג ואל יעבור ואפילו בשאר מצוות בלבד.